

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Arkadiusz Kuta

Sędziowie: SO Ewa Pietraszewska

SO Krzysztof Nowaczyński /spr./

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiowska

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2013 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 30 listopada 2012 r., sygn. akt I C 546/12

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki T. S. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I Ca 24/13

UZASADNIENIE

Powódka T. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 50.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2011 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia uzasadnionego tym, że wskutek śmierci córki K. S. nastąpiło naruszenie dobra osobistego w postaci utraty więzi rodzinnej. Wskazywała, iż córka K. S. zmarła w wyniku obrażeń ciała doznanych w wypadku samochodowym, do którego doszło w dniu 26 czerwca 1999 roku na trasie G. - B.. Sprawcą wypadku był D. A., który jako kierowca samochodu marki V. posiadał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Powódkę z córką łączyła niezwykle silna więź emocjonalna, typowa dla tak bliskiego stopnia pokrewieństwa. Po wypadku powódka doznała załamania psychicznego i do dnia dzisiejszego nie może pogodzić się ze śmiercią córki.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Zarzucał, że powództwo na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. jest nieuzasadnione, gdyż w przedmiotowej sprawie delikt skierowany został

przeciwko K. S., a nie przeciwko powódce. Dopiero wprowadzenie do kodeksu cywilnego art. 446 § 4 k.c. rozszerzyło krąg osób uprawnionych i przedmiot ochrony. Z uwagi na to, że śmierć córki powódki miała miejsce przed wejściem w życie przepisu, nie może on mieć w niniejszej sprawie zastosowania.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w Ostródzie zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki T. S. kwotę 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2011 r. do dnia zapłaty (punkt I), zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II), nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Ostródzie) kwotę 2.818,50 zł tytułem kosztów sądowych (punkt III).

Rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń i wynikających z nich wniosków:

W dniu 26 czerwca 1999 roku, na trasie G. - B., doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego zmarła K. S. – córka powódki. Sprawca wypadku posiadał polisę ubezpieczenia w zakresie OC u strony pozwanej. K. S. w chwili śmierci miała 22 lata. Na dzień wypadku zamieszkiwała wspólnie z matką – powódką T. S., ojcem oraz rodzeństwem w jednopokojowym mieszkaniu w M.. Przed śmiercią zatrudniona była na stanowisku kucharza w (...) Publicznym Zespole (...) w M., gdzie pobierała wynagrodzenie w wysokości 650 zł brutto. K. S. otrzymywane wynagrodzenie w większości przeznaczała na pomoc finansową dla całej rodziny. Oprócz pomocy finansowej, stale wspierała powódkę w zwykłych, codziennych pracach domowych. K. S. opiekowała się także młodszą siostrą. Powódka wraz z córkami tworzyła wzajemną, kochającą się rodzinę.

Dalej ustalił Sąd, że bezpośrednio po śmierci córki powódka była w szoku. Wskutek przeżyć doznanych w związku z pogrzebem córki powódka doznała nagłej padaczki, wymagała interwencji medycznej. Po śmierci K. S. całkowicie zmieniła się sytuacja rodziny. Nagła śmierć córki wpłynęła na funkcjonowanie rodziny powódki, prowadząc do rozluźnienia, a w konsekwencji zerwania więzi emocjonalnych pomiędzy poszczególnymi jej członkami. Po tragicznej śmierci córki świat powódki runął. Do chwili obecnej tęskni za córką, praktycznie codziennie ją wspomina, bardzo często chodzi na cmentarz. Powódka nie może pogodzić się ze śmiercią córki. Pomimo upływu kilkunastu lat od zdarzenia powódka jest załamana, co przejawia się nawrotami rozpacz, lękami, uczuciem bezradności, rozkojarzeniem, zaburzeniami koncentracji. Nadto T. S. od śmierci córki cierpi na zaburzenia snu, często ma obniżony nastrój, płacze. Powódka jest osobą skłoną do drobiazgowej analizy zdarzeń, wielokrotnego wracania myślami do minionych już faktów i sytuacji życiowych oraz ich długotrwałego przeżywania. Należy do osób łatwo reagujących emocjonalnie w różnych sytuacjach życiowych. Skłonna jest do przeżywania silnych i długotrwałych emocji. Z drugiej zaś strony cechuje ją mała odporność emocjonalna i tendencja do załamywania w sytuacjach trudnych. Ponadto powódka bardzo słabo radzi sobie ze stresem i emocjami bogatymi w bodźce. Od dłuższego czasu utrzymuje się u niej depresyjny nastrój. Powódka prezentuje również zachwiane poczucie własnego bezpieczeństwa. Uważa, że to ona powinna zginąć, bo córka K. wychowałaby lepiej młodszą siostrę E..

Ustalił Sąd a quo, że śmierć córki spowodowała w dłuższej perspektywie czasowej zaburzenia prawidłowego funkcjonowania psychicznego powódki. Do tej pory nie korzystała z żadnej pomocy psychologicznej. Przez krótki okres, zaraz po zdarzeniu korzystała ze środków farmakologicznych. Powódka do dnia dzisiejszego nie radzi sobie z emocjami, zwłaszcza w sytuacji , kiedy coraz więcej bodźców zostaje skojarzonych z sytuacją traumy. Analiza funkcjonowania psychicznego wskazuje na występowanie u powódki Zespół (...) ((...)). Obecnie zaburzenia, które wystąpiły u powódki powodują istotne z punktu widzenia klinicznego osłabienie zdolności do kontaktów społecznych i funkcjonowanie w innych dziedzinach życia (np. zawodowej, rodzinnej). Powódka wymaga pomocy psychologicznej, wspartej konsultacją psychiatryczną.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Wskazano, że sporną kwestią w rozpoznawanej sprawie była sama podstawa prawna dochodzonego przez powódkę zadośćuczynienia. Strona pozwana zakwestionowała zasadę zastosowania w przedmiotowej sprawie przepisów prawa materialnego, tj. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. podnosząc, że wskazane przepisy nie mogą stanowić podstawy zasądzenia zadośćuczynienia w sytuacji, gdy delikt, w wyniku którego doszło do śmierci córki powódki, miał miejsce przed wejściem w życie art. 446

§ 4 k.c., tj. przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd pierwszej instancji nie podzielił jednak argumentacji strony pozwanej, zgadzając się w pełni ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w uchwale z 22 października 2010 r. (III CZP 76/10, LEX nr 604152), wyroku z dnia 25 maja 2011 r. (II CSK 537/10, LEX nr 846563), jak również w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 kwietnia 2012 r. (I ACa 281/12, (LEX nr 1171322)). Za błędne uznano stanowisko strony pozwanej, iż skoro ustawodawca zdecydował o potrzebie wprowadzenia do Kodeksu cywilnego nowej regulacji prawnej, tj. art. 446 § 4 k.c., to należy uznać – przyjmując racjonalne działanie ustawodawcy, że zaszła potrzeba uzupełnienia luki prawnej, w związku z czym nie było podstaw prawnych do zasądzenia zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej w stanie prawnym sprzed 3 sierpnia 2008 r. W ocenie Sądu pierwszej instancji stanowisko to w żaden sposób nie znajduje uzasadnienia zarówno w obowiązujących przepisach prawa, jak i w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego. Sąd Rejonowy w pełni zgodził się z Sądem Najwyższym, że dodanie art. 446 § 4 k.c. nie jest jedynie wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, lecz, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, jest również dokonaniem zmiany w ogólnej regule wynikającej z art. 448 k.c. przez zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia. Bez wprowadzenia art. 446 § 4 k.c., roszczenia tego mógłby dochodzić bowiem każdy, a nie tylko najbliższy członek rodziny. Przepis ten ułatwia również dochodzenie zadośćuczynienia, gdyż umożliwia jego uzyskanie bez potrzeby wykazywania jakichkolwiek innych – poza w nim wymienionych – przesłanek, a jednocześnie wzmacnia również wykładnię art. 446 § 3 k.c., wiążąc funkcję tego przepisu wyłącznie z ochroną majątkową. Mając to na uwadze, zdaniem Sądu Rejonowego nie ulega wątpliwości, że po wprowadzeniu art. 446 § 4 k.c. podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej, łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym, stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Sąd Rejonowy podkreślił, że prawu polskiemu nie jest znany wyczerpujący katalog dóbr osobistych, a obecnie, w świetle dorobku literatury i judykatury, nie budzi wątpliwości pogląd, że podlegają ochronie dobra osobiste niewymienione w art. 23 k.c., takie jak chociażby właśnie szczególna więź emocjonalna istniejąca pomiędzy członkami rodziny. Sąd pierwszej instancji przyjął, że więź rodziców (matki) z dzieckiem istniejąca w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 k.c., a spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c.

W związku z powyższym, jak podkreślono, zasądzenie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. uzależnione było od wykazania istnienia faktycznych, silnych emocjonalnych więzi między zmarłą córką K. S. i powódką oraz realnych cierpień wywołanych ich zerwaniem na skutek śmierci. W ocenie Sądu Rejonowego powódkę łączyła bardzo silna więź z córką, przejawiająca się we wzajemnej pomocy, akceptacji, odpowiedzialności materialnej za rodzinę. Więż ta stanowiła dobro osobiste podlegające ochronie. O sile tej więzi stanowi też sposób przeżywania przez powódkę żałoby i jej długotrwałość. Podkreślono, że powódka została pozbawiona możliwości radowania się z zakładanej przez córkę rodziny, obserwowania jej dorosłości i samodzielności. Jednocześnie powódkę z córką łączyła szczególna więź, wobec faktu, że od wielu lat wspólnie mieszkały i stanowiły dla siebie podporę. K. S. mając zaledwie 22 lata, była bardzo dojrzałą i odpowiedzialną osobą, bowiem potrafiła przejąć obowiązki wychowania młodszej siostry, jak również wspomagała rodzinę finansowo. Potrafiła zaopiekować się całą rodziną. Po śmierci córki powódka nie mogła i nie może pogodzić się z jej śmiercią córki, nie może się pozbierać. Obwinia siebie za jej śmierć. W ocenie Sądu Rejonowego nagła śmierć córki stanowiła dla powódki wielki wstrząs, tym bardziej, że więź między córką i matką nie uległa jeszcze naturalnemu rozluźnieniu związanemu z rozpoczęciem samodzielnego życia przez K. S.. Upływ czasu nie zdołał złagodzić bólu i poczucia krzywdy u powódki.

Wskazano, że powódka dowiedziawszy się o śmierci córki nie mogła znaleźć sobie miejsca. Na pogrzebie dostała ataku padaczki. Powódka zamknęła się w sobie, nie chciała rozmawiać, niczym się nie zajmowała. Oddaliła się od dzieci i męża. Powódka nadal przeżywa stratę córki i są to bardzo żywe emocjonalnie przeżycia. Często myśli o córce, wraca do zdarzeń, które miały miejsce za jej życia. Mówiąc o wypadku płacze. Nie potrafi się cieszyć, odczuwa pustkę. Najlepiej czuje się w domu. Wycofała się z relacji interpersonalnych, ograniczyła je do kontaktów z młodszą córką E.. Obecnie nic jej nie interesuje. Śmierć córki wywołała u niej silne przeżycia traumatyczne, które przejawiają się w braku poczucia bezpieczeństwa, lęku, zaburzeniach snu, chwiejności emocjonalnej, obniżonym nastroju, smutku

w relacjach interpersonalnych (bierność, ograniczenie relacji z najbliższymi). Dodatkowo nagła i tragiczna śmierć córki spowodowała u powódki objawy reakcji żałoby, których początkowe nasilenie było znaczne i istotnie utrudniało funkcjonowanie w sferze osobistej i rodzinnej. Powódka mimo upływu czasu ciągle przeżywa żalobę i żal po stracie córki. Bierna postawa powódki związana ze śmiercią córki i jej sposób przeżywania żałoby znacząco wpłynęły na relacje interpersonalne w rodzinie. Jak wynika z zeznań siostry i przesłuchania powódki nie utrzymują one żadnych kontaktów z ojcem (mężem) oraz bratem (synem). Rodzina nie spotyka się ze sobą, jej członkowie nawet razem nie spędzają świąt. Uwypuklenia, zdaniem Sądu Rejonowego, wymaga fakt, że śmierć córki powódki wpłynęła niezwykle destruktywnie na jej aktywność życiową, co w bardzo istotny sposób ograniczyło jej możliwości zarobkowe. Zły stan zdrowia psychicznego, w którym powódka się znajduje stwarza dla niej barierę nie do pokonania i pomimo podejmowanych prób nie pozwala na powrót do poprzedniego stanu przed wypadku.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd Rejonowy dokonywał oceny materiału dowodowego pod kątem rodzaju naruszonego dobra, charakteru i stopnia jego nasilenia, a także czasu trwania doznawania przez osobę, której dobro zostało naruszone, ujemnych przeżyć psychicznych spowodowanych tym naruszeniem. U. te kryteria na potrzeby sprawy, w której zdarzeniem wywołującym krzywdę jest śmierć osoby najbliższej wskazał, że okoliczności wpływające na wysokość świadczenia z art. 448 kc to m.in.: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem odejścia (np. nerwicy, depresji), roli pełnionej w rodzinie przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego. Odnosząc powyższe stwierdzenia do realiów przedmiotowej sprawy, Sąd Rejonowy uznał, że krzywda, jaką doznała powódka w wyniku śmierci swojej córki jest bardzo duża, bowiem powódka w sposób nagły i niespodziewany nieodwracalnie straciła jedno z dzieci, z którym łączyła ją silna więź. Było to wydarzenie traumatyczne i bardzo intensywne, wywołujące cierpienie o trudnym do ustalenia rozmiarze.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 23 kc i 24 kc zasądził zadośćuczynienie w kwocie 50.000 zł. O odsetkach orzeczono od dnia 12 maja 2011 roku na podstawie art. 481 kc w zw. z art. 817 kc i art. 14 § 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych(...), mając na uwadze datę zgłoszenia szkody – luty 2011 roku i żądanie pozwu.

W apelacji pozwany – (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje. Zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 448 i 24 kodeksu cywilnego. Motywując swe stanowisko skarżący wskazał, że w jego ocenie nie ma podstaw do przyznania powódce zadośćuczynienia za śmierć córki na podstawie art. 448 i 24 k.c. Zaznaczył, że znane są mu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27.10.2010 r., sygn. III CZP 76/10 oraz z dnia 13.07.2011 r., sygn. III CZP 32/11, w których uznano, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 kodeksu cywilnego zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła wskutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Pozwany zauważył jednak, że pogląd ten nadal budzi kontrowersje. Zdaniem pozwanego zgodzić należy się ze stanowiskiem tych sądów, które uznały, że przepis art. 448 k.c. nie dawał podstawy do żądania zadośćuczynienia, bo gdyby tak było, nie istniałaby potrzeba wprowadzenia przepisu art. 446 § 4 kc. Nadto sporne jest, w ocenie skarżącego, czy więź z najbliższym członkiem rodziny stanowi dobro osobiste. Dobro ma być osobiste, a zatem skupione w człowieku, a nie obejmujące sferę zewnętrzną, relacji z innymi ludźmi. Dopiero art. 446 § 4 k.c. wprowadza odpowiedzialność za szkodę pośrednią, poniesioną przez inne osoby niż poszkodowany. Przepis art. 448 k.c. daje zaś podstawę do żądania zadośćuczynienia tylko osobie bezpośrednio poszkodowanej czynem niedozwolonym. Nie sposób, zdaniem skarżącego, pominąć też okoliczności, że zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...), z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli kierowca bądź posiadacz pojazdu jest zobowiązany do odszkodowania za wyrządzoną szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia bądź też zniszczenie lub uszkodzenie mienia. W ocenie pozwanego katalog dóbr osobistych, których naruszenie skutkuje krzywdą wymagająca naprawienia przez zapłatę zadośćuczynienia jest

ściśle określony. Krzywda spowodowana naruszeniem innych dóbr osobistych nie podlega naprawieniu w ramach odpowiedzialności wynikającej z w/w przepisu.

W odpowiedzi powódka T. S. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Wbrew podniesionym w apelacji zarzutom Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego i zasadnie uznał, że podstawę prawną zasądzonych świadczenia mógł stanowić przepis art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c.

Stanowisko o dopuszczalności dochodzenia roszczenia stypizowanego w niniejszej sprawie jest już w orzecznictwie ugruntowane. Pogląd taki Sąd Najwyższy wyraził nie tylko w powoływanej i ocenianej w apelacji uchwale z dnia 22 października 2010 r. (III CZP 76/10; L.), ale również chociażby w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 maja 2011 r. (I CSK 621/10; Lex nr 848128), wskazując, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r., (wejście w życie art. 446 § 4 k.c.). Dodano jednocześnie, że wprowadzenie art. 446 § 4 k.c. doprowadziło do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 kwietnia 2012 r. (I ACa 281/12; Lex 1171322), podnosząc, że dodanie art. 446 § 4 k.c. nie jest jedynie wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, lecz jest również dokonaniem zmiany w ogólnej regule wynikającej z art. 448 k.c. przez zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia. Bez wprowadzenia art. 446 § 4 k.c. roszczenia tego mógłby dochodzić każdy, a nie tylko najbliższy członek rodziny. Przepis ten ułatwia dochodzenie zadośćuczynienia, gdyż umożliwia jego uzyskanie bez potrzeby wykazywania jakichkolwiek innych - poza w nim wymienionych - przesłanek, a jednocześnie wzmacnia również wykładnię art. 446 § 3 k.c., wiążąc funkcję tego przepisu wyłącznie z ochroną majątkową. Uwzględniając powyższe rozważania, nie sposób więc podzielić twierdzeń apelacji, zgodnie z którymi gdyby rzeczywiście podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r., mógł stanowić art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c., to nie byłoby potrzeby wprowadzania przez ustawodawcę art. 446 § 4 k.c. Tak jak wskazano wyżej taki pogląd jest ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i zasługuje na pełną aprobatę. W apelacji strona pozwana powołuje się na orzecznictwo sądów powszechnych, choć nie przedkłada tych orzeczeń do zapoznania, z których miałyby wynikać wnioski przeciwny, ale takiego stanowiska z przyczyn wyjaśnionych powyżej nie można uwzględnić.

Nie ma też racji skarżący, że przeciwko możliwości zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną opisanym wyżej naruszeniem dobra osobistego przemawia przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152). Zgodnie z treścią tego przepisu, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. W kwestii tej wypowiedział się już między innymi Sąd Apelacyjny w Krakowie, wskazując, że „wydaje się oczywiste na gruncie cytowanego art. 34 ustawy, że skoro posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, której następstwem jest między innymi śmierć, to w ramach zawartej umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność sprawy, taka jest bowiem w ogóle istota ubezpieczania się od odpowiedzialności cywilnej i ani z przepisów ustawy, ani z umowy nie wynika, by odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych osoby zmarłej wywołane śmiercią na skutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam ponosi odpowiedzialność była wyłączona. Takie wyłączenie musiałoby być wyraźne” (wyrok z dnia 6 września 2012 r.; I ACa 739/12; Lex 1223205). Sąd Okręgowy w pełni podziela ten pogląd i zaprezentowane stanowisko w uzasadnieniu tego orzeczenia.

Nie można wreszcie podzielić argumentów apelacji, w których podnosi się, że osoba, która dochodzi zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej jest poszkodowana jedynie pośrednio. Sam bowiem czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom, źródłem krzywdy jest zatem czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również więc osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego (tak trafnie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11, Lex nr 852341). Pamiętać należy, że prawu polskiemu nie jest znany wyczerpujący katalog dóbr osobistych, a obecnie, w świetle dorobku literatury i judykatury, nie budzi wątpliwości pogląd, że podlegają ochronie dobra osobiste niewymienione w art. 23 k.c., takie jak chociażby właśnie szczególnie więź emocjonalna istniejąca pomiędzy członkami rodziny. W tej sytuacji przyjąć trzeba, wbrew sugestiom skarżącego, że więź rodziców z dzieckiem istniejąca w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 k.c., a spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (powoływany wyżej wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 kwietnia 2012 r., I ACa 281/12; Lex 1171322)

Sąd Okręgowy podziela zaprezentowane wyżej stanowiska judykatury, uznając, że powódce T. S. – matce zmarłej w wypadku z dnia 26 czerwca 1999 r. K. S., przysługuje zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., bowiem naruszono dobra osobiste powódki wynikające z więzi emocjonalnej jaką łączyła ją ze zmarłą, której zerwanie spowodowało cierpienie i poczucie krzywdy. Za skutki tego czynu niedozwolonego pozwany odpowiada, gdyż zawierając umowę ubezpieczenia zobowiązał się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody (w tym krzywdę naprawianą przez zapłatę zadośćuczynienia) wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony.

Z tych przyczyn, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną. O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 §§ 1, 3 i art. 99 k.p.c. oraz na podstawie art. § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia za Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – Dz. U. 2002, nr 163, poz. 1349).